

niklo. Zákon arcí v § 23 spojuje tyto účinky se zánikem povolení podle § 22, není však závažného důvodu proti tomu, aby stejně bylo hleděno na zánik koncese prozatímní (dočasné), neboť v takovém případě není třeba, aby se oprávněná osoba vzdala povolení a zachovala při tom lhůtu uvedenou v § 22, lit. c) cit. zák., když je povolení od počátku uděleno jako dočasné a terminované svým trváním. Druhý a třetí odstavec § 23 zák. č. 9/1924 Sb. z. a n. obsahuje pak zvláštní ustanovení pro případ přechovávání radia po zániku povolení, vylučující, aby jakékoli přechovávání radiopřístroje po uplynutí doby platnosti koncese bylo již přčinem podle § 24 cit. zák.

Trestní sankce nastupuje jen, kde jde o přechovávání, k němuž nebylo dáno vůbec povolení, o němž tedy státní správa vůbec vědomosti nenabyla, kdežto v případech, kde dozorčí orgány zvěděly již na základě přihlášky o udělení koncese, byť i prozatímní, jak tomu je v případě souzeném, že určitá osoba dovozeně přechovává radiofonní zařízení, je kontrola zabezpečena a zákon svým ustanovením přihlíží pak i k soukromému zájmu koncesionáře a umožňuje mu v § 23 cit. zák. poskytnutím dostatečné lhůty provedení převodu přístroje na osobu jinou, což stejně nutno vykládati jako platící i pro toho, kdo si opatřil dočasnou koncesi za účelem vyzkoušení nabízeného mu přístroje; jeť mu přiznati postačitelnou lhůtu k provedení vrácení přístroje dodavateli, jenž se případně vrácení i brání.

Judikatura (Sb. n. s. č. 3213, 3321, 3841) důsledně hájí stanovisko, že pouhé přechovávání přístroje radioamatérem, jehož oprávnění zaniklo, ve lhůtě zákonné (§ 23, odst. 2 cit. zák.), nebo úřadem povolené (§ 23, odst. 3 cit. zák.) není přčinem podle § 24 cit. zák.

Ze zjištění rozsudku plyne, že lhůta od 16. září (vypršení prozatímní koncese) do 21. září 1935 (zabavení přístroje), po kterou byl přístroj u obžalovaného bez povolení, nepřekročila lhůty stanovené v § 23 cit. zák. a chybí tu tedy skutková povaha § 24 cit. zák. již po objektivní stránce.

Aniž bylo proto přihlížeti k ostatním vývodům zmateční stížnosti, bylo obžalovaného obžaloby na něho vznesené zprostiti.

Čís. 5637.

Přestupek podle § 8 zákona čís. 4/1931 Sb. z. a n. není deliktem trvalým.

Pokračoval-li kdo v neplnění své alimentární povinnosti po určitou dobu pozdější, nebrání jeho opětovnému odsouzení okolnost, že byl již pravoplatně odsouzen pro neplnění povinnosti vyživovati po určitou dobu dřívější.

K návrhu podle § 9, odst. 1 zákona čís. 4/1931 Sb. z. a n. se nevyžaduje formální usnesení poručenského soudu; proti rozhodnutí poručenského soudu, že návrh na stíhání má býti podán, nepřísluší nemanželskému otci stížnost.

(Rozh. ze dne 17. června 1936, Zm I 564.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury k zachování zákona takto právem:

Rozsudkem krajského soudu v Hradci Králové jako soudu odvolacího ve věcech přestupkových ze dne 4. června 1935, č. j. To VII 259/35-3, jímž bylo vyhověno odvolání obžalovaného J. F. z výroku rozsudku okresního soudu v Hradci Králové ze dne 3. dubna 1935, č. j. T V 32/34-10, o vině obžalovaného a jímž byl tento rozsudek změněn v ten rozum, že se obžalovaný zprošťuje podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přestupek podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 8 a 9, odst. 1 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Hradci Králové ze dne 16. března 1933 byl J. F. uznán vinným přestupkem podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, spáchaný tím, »že v době od 1. března 1931 do 16. března 1933 z hrubé nedbalosti na své nemanželské dítě k výživě a výchově ničeho nezaplatil, ač k tomu byl povinen, takže musilo býti podporováno odjinud, zvláště nemanželskou matkou«, a za to odsouzen podle § 8 cit. zák. za použití § 266 tr. z. do vězení na 4 dny a ke ztrátě práva volebního do obcí a podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů na trestní řízení, a to podle §§ 1 a 3 zák. ze dne 17. října 1919, č. 562 Sb. z. a n., podmíněně se zkušební dobou tří let, při čemž mu bylo podle § 4 posléze cit. zákona uloženo, aby podle svých sil ve zkušební době nahradil škodu do té doby způsobenou částkou 3.620 Kč. Tento rozsudek vešel ihned v moc práva.

Rozsudkem téhož soudu ze dne 3. dubna 1935 byl pak též J. F. znovu uznán vinným přestupkem podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, spáchaným tím, »že v době od 16. března 1933 do 3. dubna 1935 z hrubé nedbalosti na své nemanželské dítě k výživě ničeho nezaplatil, ač k tomu byl povinen, takže musilo býti podporováno odjinud, zvláště nemanželskou matkou«, a za to odsouzen podle § 8 posléze citovaného zákona do tuého vězení na jeden týden a ke ztrátě práva volebního do obcí a podle § 389 tr. ř. k náhradě útrat trestního řízení, a to podle § 2 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n., bezpodmínečně. Proti tomuto rozsudku ohlásil obžalovaný odvolání z výroku o vině a trestu.

Krajský soud v Hradci Králové jako odvolací soud ve věcech přestupkových vyhověl rozsudkem ze dne 4. června 1935 odvolání obžalovaného z výroku o vině a změnil napadený rozsudek v ten smysl, že se obžalovaný zprošťuje podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby naň vznesené, a to s tímto odůvodněním: »Ježto dle znění ustanovení zákona: »Kdo úmyslně nebo z hrubé nedbalosti nesplní svoji povinnost«, přestupek tento jest deliktem trvalým — durativním —, nemohl býti obžalovaný pro též čin znovu odsouzen, a to zvláště již proto ne, že obžalovanému prvním rozsudkem ve smyslu § 4 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n.

mohlo býti též uloženo, aby se vystříhal nadměrného utrácení v hostincích a dle svých sil kromě náhrady alimentů již splatných, platil též na alimenty budoucně v době zkušební splatné, a jednání proti obmezení způsobu života takto mu uloženým mohlo býti důvodem pro nařízení výkonu trestu podle § 6, čís. 3 zákona čís. 562/1919 Sb. z. a n., a že jeho majetkové a výdělkové poměry, jak v rozsudku prvního soudu zjištěno, t. č. nejsou potěšitelné. Kromě toho je jakékoli stíhání vyloučeno, dokud poručenský soud, jenž jest oprávněn, není-li oprávněná osoba svéprávná, místo ní k návrhu na trestní stíhání, usnesením pravoplatně nerozhodl o návrhu poručníka na trestní stíhání nemanželského otce. Poručenský soud musí proti nemanželskému otci postupovati podle zákona, jsou-li tu zákonné předpoklady. Zda tomu tak, podléhá přezkoumání instanční cestou řízení nesporného, takže proti usnesení poručenského soudu, že má býti nemanželský otec stíhán, přísluší témuž právo rekursní právě tak, jako poručníkovi proti usnesení poručenského soudu, jímž byl t. č. zamítnut jeho návrh na stíhání nemanželského otce. (Rozh. z 3. listopadu 1931, R I 884/31.)..... Nestačí tedy pouhé postoupení propisu návrhu poručnice na stíhání».

S právním názorem soudu odvolacího, že přestupek podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, je t. zv. deliktem trvalým, nelze souhlasiti. Ke skutkové podstatě deliktů trvalých se vyhledává, aby pachatel přivodil svým činem určitý bezprávný stav a aby pak tento stav též udržoval. (Srov. Finger, Das Strafrecht, 3. vyd., I. sv., str. 575, Stooss, Lehrbuch des österreichischen Strafrechtes, 2. vyd., str. 139, Miřička, Trestní právo hmotné, str. 108, Foltin, Grundzüge des čechoslovakischen Strafrechtes, str. 34, a j.) Skutková podstata zmíněného přestupku záleží podle § 8 posléze cit. zákona v tom, že pachatel »úmyslně nebo z hrubé nedbalosti neplní svoji povinnost vyživovati nebo zaopatřovati jiného, takže oprávněný je vydán nouzi nebo že musí, aby nebyl vydán nouzi, býti podporován odjinud«. Podle toho není pochyby, že skutková podstata tohoto přestupku předpokládá, že pachatel neplní zmíněnou povinnost po delší dobu, avšak z toho nelze dovozovati, že tento přestupek náleží k deliktům trvalým. Delikty spáchané opominutím povinnosti k určitému jednání, a to opominutím, jímž se způsobuje určitý bezprávný stav — přestupek zde v úvahu přicházející je deliktem omissivním tohoto druhu — nespádají, jak nejvyšší soud jako soud zrušovací dovedl již ve svém rozhodnutí ze dne 17. prosince 1927, Zm II 403/27 (čís. 3012 Sb. z. a n.), pod pojem t. zv. deliktu trvalého, poněvadž u těchto omissivních deliktů nejde o trvalou činnost směřující k udržování bezprávného stavu způsobeného opominutím povinnosti k jednání, jak ji předpokládá podstata t. zv. deliktu trvalého. Při takových deliktech omissivních nelze dělit nečinnost pachatelovu po delší dobu trvající v nečinnost, již se bezprávný stav způsobuje, a v nečinnost, již se přivoděný stav udržuje. Citovaným rozsudkem okresního soudu v Hradci Králové ze dne 16. března 1933 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, spáchaným v době od 1. března 1931 do 16. března 1933. Skutek obžalovaného záležel tu v tom, že obžalovaný neplnil po tuto

dobu svou alimentární povinnost vůči svému nemanželskému dítěti, opominuv platiti alimenty, jež se staly splatnými v této době. Skutek, k němuž se vztahují citovaný rozsudek téhož soudu ze dne 3. dubna 1935 a zmíněný rozsudek soudu odvolacího, záležel však v tom, že obžalovaný nesplnil svou alimentární povinnost k témuž oprávněnému v době od 16. března 1933 do 3. dubna 1935, tedy v tom, že obžalovaný neplatil alimenty, jež se staly splatnými za tuto dobu. Podle toho nelze zmíněné dva skutky obžalovaného pokládati za totožné. Skutečnost, že nečinnost obžalovaného v době od 16. března 1933 do 3. dubna 1935 byla pokračováním ve stejné nečinnosti obžalovaného v době od 1. března 1931 do 16. března 1933, nemůže na tom nic měniti. Nebyl-li podle toho, co uvedeno, zmíněný pozdější skutek obžalovaného totožný s dřívějším stejným skutkem obžalovaného, pro nějž byl obžalovaný již pravoplatně odsouzen, nebránila odsouzení obžalovaného pro jeho pozdější skutek, o němž se stala zmínka, zásada »ne bis in idem«.

Úvahy rozsudku soudu odvolacího o tom, jaká opatření mohla býti rozsudkem okresního soudu v Hradci Králové ze dne 16. března 1933 podle § 4 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n., učiněna, a o tom, že případné jednání obžalovaného proti obmezením způsobu života, jež mu mohla býti uložena, by bylo bývalo důvodem pro nařízení výkonu trestu podle § 6, čís. 3 posléze citovaného zákona, nemají za daného stavu věci významu pro posouzení, zda obžalovaný směl býti odsouzen pro zmíněný skutek, jehož se podle obžaloby dopustil v době od 16. března 1933 do 3. dubna 1935; neboť i kdyby okresní soud v Hradci Králové byl učinil svým rozsudkem ze dne 16. března 1933 na základě § 4 zák. o podmíněném odsouzení všechna ona opatření, jež podle názoru rozsudku soudu odvolacího učiniti směl, nebylo by to nikterak bránilo odsouzení obžalovaného pro skutek, jehož se dopustil podle obžaloby v době od 16. března 1933 do 3. dubna 1935, když tento skutek nebyl podle toho, co uvedeno, totožný s dřívějším stejným skutkem, pro nějž obžalovaný byl již pravoplatně odsouzen. Ostatně nemá právní názor soudu odvolacího, že rozsudkem okresního soudu v Hradci Králové ze dne 16. března 1933 mohlo býti obžalovanému podle § 4 zákona o podmíněném odsouzení též uloženo, »aby platil též alimenty budoucně v době zkušební splatné«, opory v tomto ustanovení zákona. Skutečnost rozsudkem soudu odvolacího zdůrazňovaná, že je rozsudkem soudu první stolice ze dne 3. dubna 1935 zjištěno, že majetkové a výdělkové poměry obžalovaného nejsou t. č. potěšitelné, nebránila rovněž nikterak v odsouzení obžalovaného pro jeho skutek záležející v neplnění alimentární povinnosti v době od 16. března 1933 do 3. dubna 1935, když rozsudkem soudu odvolacího nebylo nic změněno na dalším skutkovém zjištění rozsudku soudu první stolice, »že obžalovaný mohl při dobré vůli alespoň něčím na obživu svého nemanželského dítěte přispěti«.

Z toho, co uvedeno, plyne, že soud odvolací porušil zákon, a to v ustanovení § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, vyhověl-li odvolání obžalovaného a zprostil-li ho podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby za přestupek za vinu mu kladený z důvodů zde dosud probraných.

Z citovaného odůvodnění rozsudku soudu odvolacího vysvítá, že soud odvolací vyhověl odvolání obžalovaného a svobodil jej podle § 259, čís. 2 tr. ř. od obžaloby na něj vznesené také s odůvodněním, že stíhání obžalovaného pro přestupek zde v úvahu přicházející bylo vyloučeno proto, že poručenský soud nerozhodl o návrhu poručnice nezl. J. M., aby bylo navrženo opětné stíhání obžalovaného pro přestupek podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, formálním usnesením, ač prý proti usnesení poručenského soudu, jímž se vyhovuje poručníkem učiněnému návrhu, aby bylo navrženo stíhání nemanželského otce pro uvedený přestupek, přísluší nemanželskému otci právo stížnosti a ač prý stíhání nemanželského otce pro tento přestupek je nepřípustné, dokud nebylo v řízení nesporném pravoplatně rozhodnuto, že se vyhovuje návrhu poručníkem učiněnému, aby bylo navrženo stíhání nemanželského otce pro tento přestupek.

Rozsudek soudu odvolacího spočívá i tu na právním omylu. Zákon ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, ustanovuje v 1. odstavci § 9: »Trestný čin uvedený v § 8 se stíhá veřejnou obžalobou, ale jen na návrh. K návrhu je oprávněna osoba, která má právo na výživu nebo zaopatření. Není-li oprávněná osoba svéprávná, je místo ní k návrhu oprávněn poručenský (opatrovnický) soud (úřad)«. Podle toho je zcela nepochybné, že poručenský soud byl, jakmile shledal odůvodněným návrh poručnice nezl. J. M., aby bylo navrženo opětné stíhání obžalovaného pro přestupek podle § 8 posléze citovaného zákona, ihned oprávněn navrhnouti stíhání obžalovaného pro tento přestupek. Je pravda, že rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 3. listopadu 1931, R. I 884/31 (č. 11141 Sb. n. s. civ.) bylo vysloveno, že proti usnesení poručenského soudu, jímž byl zamítnut návrh poručníka nemanželského dítěte, aby bylo navrženo stíhání nemanželského otce pro přestupek podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, přísluší poručníku stížnost (rekurs), avšak z toho nelze nikterak dovozovati, že nemanželskému otci přísluší stížnost proti usnesení poručenského soudu, jímž bylo vyhověno návrhu poručníkem nemanželského dítěte učiněnému, aby bylo navrženo stíhání nemanželského otce pro uvedený přestupek. O tom, má-li býti poručenským (opatrovnickým) soudem (úřadem) učiněn návrh v prvním odstavci § 9 posléze citovaného zákona uvedený, jest, jak plyne z povahy věci, poručenskému (opatrovnickému) soudu (úřadu) jednati toliko s poručníkem (opatrovníkem), nikoli též s osobou, jejíž stíhání pro přestupek zde v úvahu přicházející má býti podle návrhu poručníkov (opatrovníkova) navrženo. Této osobě nemůže býti v tomto nesporném řízení nikdy přiznáno postavení účastníka nesporného řízení po rozumu § 6 zák. ze dne 19. června 1931, č. 100 Sb. z. a n., o základních ustanoveních soudního řízení nesporného, poněvadž jde v tomto řízení jediné o to, má-li býti na ochranu práv poručence (opatrovance) učiněno opatření poručníkem (opatrovníkem) navržené, tedy o otázku, již je posuzovati jediné s hlediska zájmu poručencova (opatrovancova). Nemůže-li však býti osoba, jejíž stíhání pro přestupek podle § 8 zák. ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, má býti podle návrhu poručníkem (opatrovníkem) učiněného navrženo, účastníkem příslušného nesporného řízení, nepřisluší

jí též právo stížnosti proti usnesení poručenského (opatrovnického) soudu (úřadu), jímž bylo vyhověno návrhu poručníkem (opatrovníkem) učiněnému (§ 37 zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 Sb. z. a n.). Věc má se tu podobně jako v případě, v němž poručenský soud svolil k tomu, aby poručník nemanželského dítěte podal na nemanželského otce žalobu na uznání otcovství a plnění otcovských povinností; v tomto případě nepřísluší nemanželskému otci rovněž právo stížnosti proti opatření poručenským soudem učiněnému. (Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. srpna 1921, R I 825/21, čís. 1152 Sb. n. s. civ.) Formálního usnesení poručenského soudu, že se vyhovuje návrhu poručníci učiněnému, nebylo v souzeném případě třeba; poručenský soud byl, jak bylo již uvedeno, oprávněn navrhnouti opětné stíhání obžalovaného pro přestupek zde v úvahu přicházející, jakmile shledal návrh poručnice odůvodněným. Tvrzení rozsudku soudu odvolacího, »že pouhé postoupení propisu návrhu poručnice na stíhání nestačí«, je bezpředmětné, ježto z přípisu poručenského soudu na trestní soud (trestní oddělení soudu) ze dne 13. ledna 1934, plyne, že se poručenský soud neobmezil na pouhé postoupení protokolu o příslušném návrhu poručnice trestnímu soudu, nýbrž že navrhl tímto přípisem sám nové stíhání obžalovaného pro přestupek zde v úvahu přicházející.

Podle toho, co uvedeno, porušil odvolací soud zákon ze dne 16. prosince 1930, č. 4 Sb. z. a n. z roku 1931, v ustanovení § 9, odst. 1, vyhověl-li odvolání obžalovaného a zprostil-li obžalovaného podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby zřejmě též proto, že zaujal stanovisko, že v případech, v nichž je poručenský soud oprávněn k návrhu v § 9, odst. 1 posléze citovaného zákona uvedenému, nestačí k zavedení stíhání návrh poručenským soudem učiněný, nebylo-li před tím v nesporném řízení o návrhu poručníka nemanželského dítěte, aby bylo navrženo stíhání nemanželského otce pro přestupek zde v úvahu přicházející, poručenským soudem rozhodnuto formálním usnesením návrhu tomu vyhovujícím a nebyla-li nemanželskému otci poskytnuta možnost podati stížnost proti usnesení poručenského soudu, jímž bylo návrhu poručníkovu vyhověno. Že soud odvolací zaujal toto stanovisko odporující ustanovení § 9, odst. 1 zák. ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 Sb. z. a n. z roku 1931 — podle tohoto ustanovení zákona je veřejná obžaloba pro přestupek zde v úvahu přicházející přípustná, jakmile poručenský (opatrovnický) soud (úřad) učinil návrh na stíhání pro tento přestupek — plyne zcela jasně z citované věty důvodů jeho rozsudku počínající slovy »Kromě toho je jakékoli stíhání vyloučeno«. Bylo proto zmateční stížnosti podané generální prokuraturou podle §§ 33 a 479 tr. ř. k zachování zákona vyhověti.

Čís. 5638.

Odvolací hlavní přelíčení je zmatečné (§ 384, čís. 6 tr. ř.), nebyl-li veřejný obhájce obžalovaného přítomen při celém přelíčení.

Údaj bydliště a zaměstnání v cestovním pase je »podstatnou skutečností« ve smyslu § 394 tr. zák. a »důležitou okolností« po rozumu § 400 tr. zák. pro právo státu na kontrolu osob přecházejících hranice a pro stanovení místní příslušnosti úřadu oprávněného vydati cestovní pas.